

הדר פרק ששי עירובין

סח.

עין משפט נר מצוה

מו א מיי פ"ה מהלכות
עירובין הלכך צ סג
עין פ"ט ט"ז א"ח ס'
שטו ספ"ק ה'
מו ב ג מ"י ט"ז ס' ה' ג
א ופמנ ט"ז ט"ז א"ח
ס' פ"ט:
מח ד ה מ"י פ"ו מהל'
טומאת מת הלכה ב
סג עין רלח:

רבינו הנגאל

מה הוא אינה דוחה את
השבת אף אמירה לגוי לא
תדחה את השבת. אמר לי
ולא שני לך בין שבות
דאית ביה מעשה, כגון
הואה, לשבות דלית ביה
מעשה, כגון אמירה לגוי.
ואי מקנה להו דוד ריפתא
לכני מבי ובעי ליה דוד
מנייהו ולא היכי ליה
בטל השיתוף. דתניא אחד
מבין שביקש יין
ושמן ולא נתנו לו בטל
השיתוף. תנא איך
משתתפין
אוקמנא לבית שמאי
דלית להו בריה. והא
דתניא משתתפין באוצר
בבית הייל דאית להו
בריה, דתנן המת בבית
ולו פתחים הרבה כולן
שמיין. נפתח אחד מהן
הוא טמא וכולן טהורין.
חישב להוציא באחד מהן
אם הוציא שיש בו ד' על
או החיצול על פתחין כולן.
יד שמיא ואמרין חשוב
בית שלא ימות המת. ובית
הייל אמרין אין משתתפין
המת. ש"מ לבית הייל
שאתרו שבת חישב
להוציא באחד מהן,
תנבר כי הוא טהור מוכן
והואו צריכא מים חמים
עירובין וצריכא שבת
אזמא חומים שהיו
מוכנים לקטן למול אותו
עליהן, אמר רבא ישאלו
ל[ואמו], כלומר אם
מרגשת בעצמה חולי
שצריכה מים חמים נחים
ליה לקטן גוי אבא אימיה.
ואקשין ליה דרבא והא
זקין לאימיה דקא אכלה
קמן תמרי, כמו הבריאים.
אמר להו לא סמכין
הא דקא אכלה (קמא)
[קמן דאימיה] תובלה (קמא)
דבקית לה. כלומר קור
הזקין בה ואכלת בלא
תיקון דעת, ואי אמרה
צריכא מים חמים מחמין
לה. (רבא) היו לו ב'
חצירות באחת היה יושב
הוא וביתו ובני אדם
יוצאין ובאין אצלו, ובני
אדם אחרים עוד יש להם
בתים באותה חצר
ששוכנים בהן. ואחר מבני
חצר בא למול בנו בשבת
הוא אישפיכן המימה. אמר
להו רבא הנינו ילי כלים
לישב עליהן חצירי
האחרת והנשים יושבות
בה, ואכל ואשב שם
ואבטל להם רשותי מו
החצר ויטול החמים שלי
רימול עליהן הקטן. אמר
ליה רבינא דרבא והאמר
שמואל אין מבטלין מחצר
לחצר. א"ל כו' יוחנן
סבירא לי דאמר מבטלין
רשות מחצר לחצר. אמר
ליה ואי לא סבירא לך
לשמואל לא צריכת
למטבולי מחצר לחצר

לשבות דלית ביה מעשה. וא"ת דזהוהו ינוקא דלקמן דלמנר
להו רבא נשילה לאימיה אי צריכא נתימיהו ליה אגב
אימיה כי לא צריכא נמי וכו' לא היה נכרי בכל העיר שילמרו לו
שיחס בשביל הקטן למולו וצפ"ק דגיטין (דף ט: ד"ה א"ע) פירשתי:
כיון דאי בעו מינאי ולא יתיבנא

כ"הו. ר"ל לומר כשאלם עושה
עירוב שאלו יערכו דבר שוה מקפיד
עליו כגון אומן דברים שתיקן לכבוד
שבת או (י) אם יש לו ככר נהא שקורין
גשטי"ל או פשטי"ל וכיוצא בזה דלמי
צעו ליה מיניה ולא יתיב להו צטל
עירוב: **ונקנני** א"הו מר רביעיתא
דח"א בחביתא. נלכורה משמע לזקן
שיתוף מצוי קאלמר דלעירובי חצירות
צעי פת א"ע"ג דלמנ לקמן צפרק
חלון (דף פ"ה). מלן שמעת ליה
דלמנ פת אין מידי אחרניא לא ר'
יהושע ה"ק"ל כו' יהושע לגבי ר"א
דפליג עליה התם ולקמן צפירקא *
צין ר"מ צין רבנן צפירא להו דעירובי
חצירות אינו אלא צפת ולכורה הכי
כולהו אמוראי דהיא שמתא הכי
אית להו ואור"י ד"ל דהיא שמתא
דחלל דהכא צפירא הוה ולא צבית
דהא אמר לקמן צפרק כיצד משתתפין
(דף פ"ה): דעירובי חצירות צבית
שצפירא ושיטופי מצוואות צפירא
שצמצי ומרייהו דוקא * כמו שפירש
לקמן (י) וכן הדין בצפול צבית שהיה
שומץ עם שכניו לזה ציין כו' איירי
ע"ז דמונח צפירא:
תניא אין משתתפין באוצר. וא"ת
ואצ"י כ"ש דהא כ"ש
מסיק לה וי"ל דאצ"י לא חשיב הא
דקאלמר רב אושעיא הא צ"ש הא
צ"ה וקסבר אצ"י לא נחלקו צ"ש וצ"ה
צדד זה דכמה פלוגתא דתנאי
ואמוראי אשכחן לענין צריכה ועוד
אומר ר"י דאצ"י הוה מוקים כולהו
אצ"י והמפרע כולן תמאין דאין
צריכה והוה מפרש (י) (כרבה) דמסיק
צמסת צילה (דף י: ז' ז'): לטור את
הפתחים מנחין ולהצא:
אמר רב אושעיא לא קשיא בי.

מה הוא שצו ואינה דוחה שבת. ופ"י צמקוס מלוא כגון לשחוט
פסחו כדמתן צפסימס צפרק אלו דברים (דף פ"ה): פ"י גברי
ברבאי ברבנן. כגון אמה ורבה דדייריתו ציה: מר. רבא אין כבודו
לחזר על בני המצוי ולגבות השיתוף: אינהו. שאר בני המצוי לא

משגחי: **אקני להו.** משלי ריפתא
בטלם צדיבורא דליכא טרמח ויהו
כולן וזכין צו לשם שיתוף: כיון דאי
בעו מינאי. אם אחד מהן היה לרין
לאכול מן השיתוף והיה שאלו ממני
אין יכולת צדי לומר משלי בכל
שבת (י) לכן נמנע שאין בלתי להיות צו
חלק גמור וצטל השיתוף: שציקש
יין ושמן. משל שיתוף: רביעיתא
דח"א. חומץ: צפירא. צפירא
מחציתו דמידי דלית ביה קפידא
הוא ועיקר שיתוף ציין כדלמנ צפירא
פירקא (דף פ"ה): ויניח החצית צפירא
ויסמך על רביעית שבה לשום שיתוף
לצורך כל השנה כולה כשנימין שיתוף
צפירא: אין משתתפין באוצר. צדד
האזור כגון חצית של יין או פירות
המכוסין אין סומכין על מה שצמקוס
מסוס דאין צריכה אצורו של שיתוף
וכי מסתפק ממנו איכא למימר אול
ליה שיתוף: כולן תמאין. כל הכלים
הגמזין צעזי האסקופה תמאין
ואע"פ שאינם צהאל המת מפני
שאין אנו יודעין באיזו פתח יוציאו
ופתח שעתיד יצא צו מיטמא מיד
וטעמיה ליכא אלא הלכות טומאה הכי
גמירי לה ואפ"י חלונות של טפח על
טפח תמאין דכיון דכולן סתומין לא
מוכחא מילתא צהי מפיך ליה: נפסח
אחד מהן. ודאי צההוא מפיך ליה:
פחות מנ' על ד' אינו חשוב להציל
על השאר: עד שלא ימות. דלא
נחתא להו טומאה אשאר פתחים אצל
משיות המצר צדד טמאוי הכלים ולא
אמרינן המצר הדבר העיקר נמי
דעתיה לאפקוי צהאי פיתחא אלא
נחתא להו טומאה ואפ"י כלים הצאין
(א) (לשאר פתחים) שם לאחר מחשבה
טמאין דכיון דנחתא להו טומאה מו
לא סלקא מיניהו צמחשבה עד

צעדיד להו מעשה למעל דפתח ליה להאי ומהני לטור את האחרים
מכאן ולהבא דקמתי נמשל פתח אחד מהן כו': וצ"ה אומרים אף
משיות המס. דלמרינן יש צריכה דמאתמול דעשה צהאי פיתחא ולא
נחתא טומאה לאחריני ואפ"י כלים דקודם מחשבה טהורין: נשיינה
לאימיה אם צריכה. לזרחה חמין נחים ליה נכרי אגב אימיה
דק"ל (י) חיה אחר שצעה אפ"י אמרה צריכה אני אין מחללין עליה
את השבת אבל עושין לה ע"י ארמאי: הא אכלה סמרי. כלומר
הא חזינן דאינה צריכה חמין לשמות דהא זונן נמי אכלה: סוגנא.
אשדורדישין. ואוכלת ואינה יודעת מה: פנו לי מאני. צחצירו של
רבא היו חמין והתינוק נשפכו חמיו צחצר אחרת ופתח צבינה ולא

עירוב שתי חצירות יחד ולרבא היו
צביתו חדרים פנימיים שאינן פתוחין
לחצר והן לצניעות והגשים יושבות שם
וצי גברי הוה פתוח לחצר ותנן צמנתי"
המבטל רשות חצירו אסור להוציא מצינתו
לחצר דהא לאו דידיה הוא * הלכך פינה כליו מצי גברי כדי שלא
יצא להוציא משם לחצר והלך וישצ צחציריה הפנימיים ויצטל
רשות חצרו לצני חצר האחרת ויצאו חמין מחצירו לחצירין:
ימידי

צ' נשי	ת' פתח	תמין	תמך	צית
צ' נשי	ת' פתח	תמין	תמך	צית
צ' נשי	ת' פתח	תמין	תמך	צית

הקשה ר"ת דהכא מוקי רב אושעיא פלוגתאיהו צריכה וצפ"ק דצ"ה
(דף י: ז') וגם צמקוס צילה (דף י: ז') מסיק רב אושעיא דפליגי לטור
את הפתחים מכאן ולהבא דכיון דנחתא להו טומאה לא נפקא לצ"ש
אלא צשינו מעשה וצ"ה סגי צמחשבה (י) ואור"ת דרב אושעיא לחזר
ורצי אושעיא לחזר דהכא גרס צלל הספירים רב אושעיא והתם גרסינן
רצי אושעיא ומנינו רב אושעיא שהיה צממוראים אחרונים צמר הדין
שעמעתא דפ' צמרת דצ"ה (דף נ: ז') גבי ליבטיל מים ומלח גבי עיסה
דקאלמר רב (י) אושעיא דשפיר צעדי דאחיו עליה וצביצמות צריש כיצד
(דף י: ז') על מילתיה דרב אושעיא דלמנ חלוק היה ר"ש אף צראשונה
אמר (י) מחצר ר' אושעיא וצפרק כל הגט (גיטין דף כה). צעף מיניה רב
אושעיא מרצ יהודה וה"ר מנחם מיווני פ"י דלא פליגי הכא צבירה
אלא לטור את הפתחים מכאן ולהבא כדלמנ צבינה וה"ק הא צ"ש
דלא מהניא מחשבה לטור את הפתחים ה"נ לא מהני לענין עירוב
ואע"פ שמוכה להו כיון דמתחילה לא הונח צבית לשם עירוב וצ"ה
דמהניא מחשבה התם מהני נמי הכא והא דמתן לקמן (י) צעל צבית
שהיה שומץ עם שכניו והא דמתן נמי צביצד משתתפין (לקמן דף פ"ה).
מניח את החצית כו' צ"ה דלא צעו הנחה לשם עירוב ויחא השתא
דשקב שאר פלוגתאיהו דתנאי דלענין צריכה חלוקה יין מצין
הכותים וצפירא וקמנות ומ"ה על גב דקאי השתא אצ"י כ"ש לא

היה חושש לך להשיצו דצלאו הכי היה יכול להקשות לו וליקני להו
זו סברא תמוה כל כך אם אינו מועיל וכו' לצ"ש אם לא הונח צביל לשם עירוב
פת צכלו ה"נ דלא הוי שיתוף פירוש (י) ולא יועיל שיתוף משום דלא אפקי ועיילי
דרך פתחים למצוי מיהו זה קשיא דלדפריך מצרייתא
דמינא משתתפין באוצר הוה ליה למיפרך מומנתי" דצ"ה צ"ה שהיה שומץ עם שכניו
וממה משיות דלא צעו הנחה צביל לשם עירוב ועוד קשיא
דמה ענין מחשבה לטור את הפתחים למחשבה דעירוב: **א"י צריכה ניהממו ל"ה אגב אימיה.**
פירשנו צפרק קמא דגיטין (דף ט: ד"ה א"ע):
אלא
מלמטא כחילו נפתח (טו).

(א) צ"ה: א"ל מלן נעדי,
ובע"ז ח"א צ"ה: צ"ה דף
י: דף י: א"ל מלן נעדי,
א) נ"ע מוס' צ"ה פ: ד"ה
אמר לנכרי ומסופת גיטין
ח: ד"ה א"ע"ג מ"ה: א"ל מלן
סד: ד"ה שמי"ס: ד) [לעיל
סו: וסס נמקן: ט) [לקמן
ע"ה: א) (א) שבת קמ"א:
א) [לקמן דף ט"ז: ח) דף
ע"ה: ט) (א) צ"ה צ"ה א"ע"ג
עין צ"ה: י) וצמנות יט.
וע"ה: ט) דף ע"ה: יט.

הגהות הב"ח

(א) גמ' דלית ביה מעשה
(דהא מר וכו' ארסי) תמ"מ
ו"צ פ"ה א"ל גרסי ליה וכן
מוכח בתוספי צ"ה
לשבות: (ב) רש"י ד"ה כיון
וכי לומר משלי בכל שבת
כל כך נמנע: (א) ה"ה עד
שלא וכו' כלים הצאין (לשאר
פתחים) תמ"מ ו"צ פ"ה
נמחק ורבה"ה ה"ה:
(ד) תוס' ד"ה כיון וכו'
לכבוד שבת או ככר נהא
לצ"ל ויטעו אם יש לו
נמחק: (ה) ד"ה וקני כו'
כמו שפירש לקמן. ג"כ דף
ע"ה ע"ב צ"ה צ"ה צפ"ה:
(ו) ד"ה אמר ר' אושעיא
וכי סגי צמחשבה (ואור"ת
וכי צממוראים) תמ"מ ו"צ
ק"ה ואומר ר"ת דרב
השעיה לחזר ורב אושעיא
לחזר דהכא גרסינן בכל
הספירים רב אושעיא
והתם גרסינן רב אושעיא
ומנינו רב אושעיא א"ל
צממוראים: (ז) בא"ד
דקאלמר רבי אושעיא
דשפיר וכו' ממידי רבי
הושעיה וכו' נעץ מינה
ר' הושעיה: (ח) בא"ד
ע"ה פ"ק: ו"צ סוף דף
ע"ה: בא"ד פ"י ד"ה
יועיל וכו' קשה לפירושו
זה דלמספיק:

גליון הש"ס

רש"י א"ל פנו לי מאני
וכו'. הליבר פוגה בלי. ע'
לקמן דף ע"ה ע"ב תוס'
ד"ה וצביצמות א"ל מלן
תוס' ד"ה וקני ליה וכו'
כמו שאמר לקמן. דף
ע"ה ע"ב צמ"ס ד"ה צפת:

לעזר רש"י

אשדורדישין
[אישטודרישין]. הלם,
מבוכה.

מוסף רש"י

המת בבית ולו פתחים
הרבה. כולל פתחים או
סולם גורמים, כולן
טמאין. כל כלים המונחים
בכלל הפתחים מת ע"י
התקנה של פתח עומים,
ואע"פ שאינו מתה הג
התחילה על המת. שגור
עומה עומה על עומה
שהו דרך יציאת הטומאה
שסופו צלאל דרך שם, וכן
אין אנו יודעים צהאי
יוציאו הלך כולם עומים
(ביצה י:). נפתח אחד
מהן. לאחר מיתת המת,
הוא טמא. צין כלים
דמיעקרא צין כלים לנכוסין
המוצאין לו מחמין, וכו'
טהורין. דלמדי הכל
מוקמין להו, למדוד הכל
מכאן ולהבא ככלים המוכאים